

PROGRAMA

A. OBJECTIUS

Elaborar, a partir de la reflexió conjunta entre professora i alumnat, un referent d'educació en valors susceptible de ser aplicat en el nostre context educatiu i, consegüentment, integrar-lo en el currículum ordinari d'Educació Primària des d'un punt de vista transversal. En tot moment es pren com a punt de partida la necessitat de valorar la importància de reforçar els valors ètics i de convivència, la responsabilitat, el compromís social, l'esforç i el civisme en els nens amb la finalitat de prevenir possibles situacions d'exclusió i risc.

B. TEMARI

1. INTRODUCCIÓ

- 1.1. La societat del coneixement i l'educació
- 1.2. Educació i canvi social
- 1.3. L'Estat del Benestar: el dret a l'educació i la realitat de la immigració
- 1.4. L'aprenentatge a la societat del coneixement: la declaració de Bolonya

2. ELS EDUCADORS DAVANT DELS VALORS A TRANSMETRE

- 2.1. Alguns valors centrals que cal inculcar en els nens
- 2.2. Quatre models d'actuació familiar davant l'educació dels fills
- 2.3. La gestió dels moments difícils i la recerca d'espais de comunicació i diàleg

3. PEDAGOGIA DE LA SOL·LICITUD

- 3.1. El concepte de pedagogia: els educadors i la relació *in loco parentis*
- 3.2. La vocació pedagògica: preocupació per la identitat del nen i la seva evolució
- 3.3. Fets i valors: sensibilitat vers el context de les històries personals
 - 3.3.1. Aproximació biogràfica al món infantil
- 3.4. El tacte pedagògic: pedagogia de la no intervenció
 - 3.4.1. El fals tacte
 - 3.4.2. L'experiència personal com a principal recurs de l'educació en valors

4. L'EDUCACIÓ I LA PERSONALITAT DEL NEN

- 4.1. La personalitat com a fita educativa

- 4.2. Els recursos personals i els recursos socials
- 4.3. La formació del caràcter: hàbits afectius, hàbits cognitius i hàbits operatius
 - 4.3.1. El bon caràcter

5. ACTITUDS, VALORS I NORMES EN EL CURRÍCULUM D'EDUCACIÓ PRIMÀRIA

- 5.1. L'educació en valors en el Projecte Educatiu de Centre, en el Projecte Curricular i en la Programació d'Aula
 - 5.1.1. Objectius
 - 5.1.2. Continguts
 - 5.1.3. Estratègies metodològiques
 - 5.1.4. Recursos didàctics
 - 5.1.5. Avaluació

6. ELS EIXOS TRANSVERSALS DEL CURRÍCULUM

- 6.1. Educació per la pau
- 6.2. Educació ambiental
- 6.3. Educació multicultural
- 6.4. Educació per al consum
- 6.5. Educació per a la salut

C. METODOLOGIA

La professora exposarà els diferents continguts teòrics a classe i, a partir de la prescripció que haurà fet amb antelació de la lectura de textos i documents rellevants, estimularà la discussió amb els alumnes d'aquells aspectes més significatius i polèmics del programa. Es contempla la possibilitat, en funció de la disponibilitat horària i del nivell d'assoliment dels diversos temes, de complementar aquestes sessions de debat reflexiu amb el visionat de vídeos, pel·lícules i/o documentals que permetin amb posterioritat treballar a nivell pràctic algunes situacions educatives potencialment conflictives. L'assignatura està concebuda en tot moment com un intercanvi continu d'arguments, opinions i experiències entre professora i alumnat.

D. AVALUACIÓ

S'avaluarà principalment la participació i implicació en les sessions d'anàlisi, síntesi i comentari de lectures rellevants, així com el treball de grup i la seva exposició a classe, més una prova escrita de caràcter obert que tindrà lloc a final de curs.

E. BIBLIOGRAFIA

- AA.VV. *Cultivar los sentimientos. Propuestas desde la Filosofía de la Educación*. Madrid, Dykinson, 2005.
- ARTETA, A. *La compasión*. Barcelona, Paidós, 1996.
- BACH, E.; DARDER, P. *Sedueix-te per seduir. Viure i educar les emocions*. Barcelona, Ed. 62 / Rosa Sensat, 2002.
- BISQUERRA, R. *Educación emocional y bienestar*. Barcelona, Praxis, 2000.
- BUXARRAIS, M.R. et al. *Ètica i escola: el tractament pedagògic de la diferència*. Barcelona, Ed. 62 / Rosa Sensat, 1990.

- BUXARRAIS, M.R. *La formación del profesorado en educación en valores*. Bilbao, Desclée de Brouwer, 2000.
- CARPENA, A. *Educació socioemocional a primària*. Vic, Eumo, 2001.
- CASTILLA DEL PINO, C. *Teoría de los sentimientos*. Barcelona, Tusquets, 2000.
- DARDER, P.; FRANCH, J. *El grup-classe. Un potencial educatiu fonamental*. Vic, Eumo, 1991.
- DARDER, P. *Las emociones en la educación. Satisfacción personal y eficacia social. Guías*. Barcelona, Cisspraxis, 2001.
- DELORS, J. *Educació: hi ha un tresor amagat a dins. Informe per a la UNESCO de la Comissió Internacional sobre Educació per al Segle XXI*. Barcelona, Centre UNESCO de Catalunya, 1996.
- DOWLING, E.; OSBORNE, E. *Familia y escuela. Una aproximación conjunta y sistémica a los problemas infantiles*. Barcelona, Paidós, 1996.
- DUART, J.M. *La organización ética de la escuela y la transmisión de valores*. Barcelona, Paidós, 1999.
- ESTEVE, J.M. *El malestar docente*. Barcelona, Paidós, 2000.
- FERNÁNDEZ ENGUITA, M. *Educación en tiempos inciertos*. Madrid, Morata, 2001.
- GARDNER, H. *La mente no escolarizada. Cómo piensan los niños y cómo deberían enseñar las escuelas*. Barcelona, Paidós, 1993.
- GARDNER, H. *La inteligencia reformulada: las inteligencias múltiples en el siglo XXI*. Barcelona, Paidós, 2001.
- GIL, F.; JOVER, G. <<Las tendencias narrativas en pedagogía y la aproximación biográfica al mundo infantil>>, en *Enrahonar. Quaderns de Filosofia*, núm. 31, 107-122, 2000.
- GÓMEZ BRUGUERA, J. *Educació emocional i llenguatge en el marc de l'escola*. Barcelona, Rosa Sensat, 2002.
- HARRIS, P. *Los niños y las emociones*. Madrid, Alianza, 1989.
- JACKSON, Ph. W. *La vida en las aulas*. Madrid, Morata, 1991.
- JORDÁN, J.A.; SANTOLARIA, F.F. (Ed.). *La educación moral hoy*. Barcelona, PPU, 1987.
- JORDÁN, J.A. *La escuela multicultural. Un reto para el profesorado*. Barcelona, Paidós, 1994.
- LARROSA, J.; SKLIAR, C. (Coords.). *Entre Pedagogía y Literatura*. Buenos Aires, Miño y Dávila, 2005.
- LINARES, J.L. *Identidad y narrativa*. Barcelona, Paidós, 1996.
- LUCINI, F.G. *Temas transversales y educación en valores*. Madrid, Alauda, 1993.
- MARINA, J.A. *El laberinto sentimental*. Barcelona, Anagrama, 1996.
- MARINA, J.A.; LÓPEZ PENAS, M. *Diccionario de los sentimientos*. Barcelona, Anagrama, 1999.
- MARINA, J.A. *Aprender a vivir*. Barcelona, Ariel, 2005.
- MARTÍNEZ, M. *El contrato moral del profesorado. Condiciones para una nueva escuela*. Bilbao, Desclée de Brouwer, 1998.
- MÈLICH, J.-C. et al. *La veu de l'altre*. Barcelona, ICE, Universitat Autònoma de Barcelona, 2000.
- MORIN, E. *Els 7 coneixements necessaris per a l'educació del futur*. Barcelona, Centre UNESCO de Catalunya, 2000.
- PUIG, J.M. *La educación moral en la enseñanza obligatoria*. Barcelona, ICE UB / Horsori, 1995.
- PUIG, J.M.; MARTÍNEZ, M. *Educación moral y democracia*. Barcelona, Laertes, 1989.

PUIG, J.M.; MARTÍNEZ, M. (Eds.). *La educación moral. Perspectivas de trabajo y técnicas de trabajo*. Barcelona, Graó, 1991.

SALMURRI, F. *Libertad emocional*. Barcelona, Paidós, 2004.

SARRAMONA, J. *Fundamentos de educación*. Barcelona, Ceac, 1995.

SARRAMONA, J. *Desafíos a la escuela del siglo XXI*. Barcelona, Octaedro, 2002.

SHAFFER, H.R. *Interacción y socialización*. Madrid, Visor, 1989.

SILVESTRE, N.; SOLÉ, M.R. *Psicología Evolutiva. Infancia, Preadolescencia*. Barcelona, Ceac, 1993.

SKLIAR, C. *Intimidad y Alteridad .Experiencias con la palabra*. Buenos Aires, Miño y Dávila, 2005.

TRILLA, J. *El profesor y los valores controvertidos. Neutralidad y beligerancia en educación*. Barcelona, Paidós, 1992.

VAN MANEN, M. *Researching Lived Experience. Human Science for an Action Sensitive Pedagogy*. New York, The State University of New York Press, 1990.

VAN MANEN, M. *El tacto en la enseñanza. El significado de la sensibilidad pedagógica*. Barcelona, Paidós, 1997.

WHITE, M.; EPSTON, D. *Medios narrativos para fines terapéuticos*. Barcelona, Paidós, 1993.